

GATEJURISTEN

Trondheim
Årsrapport
for
2017

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
1. Om Gatejuristen Trondheim	2
1.1 Organisasjon	2
1.2 Oppdrag og målgruppe	2
1.3 Ansatte og frivillige	3
2. Aktivitet	4
2.1 Saksmottak	4
2.2 Samarbeid- /informasjonsmøter	5
2.3 Saksbehandling	6
2.4 Kurs/opplæring av frivillige	6
2.5 Arendalsuka, nettverksmøter, synliggjøring m.m.	7
3. Statistikk	7
3.1 Antall saker	7
3.2 Antall klienter	7
3.3 Saker fordelt på saksområder	8
3.4 Inntektskategori	9
4. Økonomi	10
5. Anslag kostnad per sak	10

1. Om Gatejuristen Trondheim

1.1 Organisasjon

Gatejuristen Trondheim er et tiltak under Stiftelsen Kirkens Bymisjon Trondheim, org.nr.: 971543884. Tiltaket er plassert i seksjonen «Leve», som i 2017 ble ledet av Jon Henrik Gulbrandsen. Seksjonsleder har personalansvar og budsjettansvar for Gatejuristen Trondheim. Faglig ansvar for tiltaket tilligger Kathrine Blix Olsen, som er fast ansatt jurist. Faglig leder har i realiteten den daglige ledelsen av tiltaket.

Gatejuristen Trondheim er den del av nettverket Gatejuristen, med kontor etablert i Tromsø, Bergen, Kristiansand, Stavanger, innlandet (Hamar, Lillehammer, Gjøvik og Hønefoss) og Oslo, i tillegg til en rekke «satellitter» i andre byer.

1.2 Oppdrag og målgruppe

Gatejuristen Trondheim er et gratis rettshjelptiltak til personer som har, eller har hatt rusproblemer. Tiltakets målsetting er todelt: Hovedmålsettingen er å yte individuell rettshjelp til personer i målgruppa. I tillegg skal Gatejuristen sette søkelys på ordninger, systemer og praksis som ikke ivaretar den enkeltes rettigheter.

Gatejuristens erfaring er at det ikke hjelper å ha rett, om man ikke greier å hevde sin rett. Vi erfarer et underskudd av rettsikkerhet på gata, og blant rusmiddelavhengige er det mange som ikke i tilstrekkelig grad får sine rettigheter ivaretatt.

For å nå ut til flest mulig i vår målgruppe jobber vi derfor oppsøkende, og vi besøker oppholdssteder hvor målgruppen erfaringsvis oppholder seg. Slik når vi ut til mange av de som kanskje aller mest trenger Gatejuristens bistand. Dette gjelder for eksempel personer som ikke føler seg komfortable med å legge frem sine juridiske problemstillinger for en advokat ved et advokatkontor. Mange har også dårlige erfaringer med det offentlige hjelpeapparatet, etter å ha blitt henvist fra kontor til kontor, og uten opplevelse av å ha fått adekvat hjelp. I tillegg tilstreber vi å være tilgjengelig på vårt kontor, uten at klientene må forholde seg til gitte mottakstider eller avtaler, da vi vet at motivasjonen for å ta kontakt og gripe fatt i sine juridiske problemstillinger for mange er «ferskvare». I og med at oppsøkende virksomhet og fleksibilitet i hverdagen er så avgjørende for at vi skal nå ut til vår målgruppe, mener vi bestemt at dette viser at Gatejuristen bistår personer som ellers ville hatt vanskeligheter med å nyttiggjøre seg det ordinære rettshjelptilbudet. At brorparten av våre

klienter har lav inntekt (se diagram under punkt 3.4), og utvalget av typen saker vi behandler berører de fagfelt de gjør (se diagram under punkt 3.3) underbygger også dette. Det ligger for øvrig implisitt i beskrivelsen av vår drift.

1.3 Ansatte og frivillige

Gatejuristen Trondheim har i 2017 vært bemannet med to jurister, hver i 100% fast stilling. I forbindelse med økt tilskudd fra Justis og beredskapsdepartementet, valgte vi dessuten å utvide bemanningen med en 50 % engasjementsstilling fra høsten. Kontoret var derfor bemannet med til sammen 2,5 årsverk, fra og med 23. oktober. Dette tilsvarer en bemanning på 2,09 årsverk totalt i 2017.

Høsten 2017 sluttet én av de faste ansatte ved kontoret i forbindelse med overgang til ny stilling. I denne forbindelse ble driften en periode preget av rekruttering og opplæring av nye ansatte (1,5 av 2,5 årsverk). Til tross for dette unngikk vi perioder med vakanse, og vi har gjennom hele året klart å holde normal drift.

I tillegg til de faste ansatte ytes deler av rettshjelpen av jurister, advokater og jusstudenter som er tilknyttet Gatejuristen Trondheim som frivillige arbeidstakere. De frivillige juristene/advokatene er ansatt i juriststillinger hos andre arbeidsgivere og jobber frivillig hos Gatejuristen Trondheim utenfor sin ordinære arbeidstid. Deres arbeid har i 2017 i all hovedsak bestått i å delta på oppsøkende saksmottak ved Klinikk for rus og avhengighetsmedisin (KRAM) ved St. Olavs hospital, etter oppsatt turnus. Våre frivillige studenter har i tillegg bidratt til å avholde saksmottak ved lavterskeltilbud i henholdsvis Melhus og Klæbu kommune. I tillegg har de bidratt med saksbehandling i enkeltsaker.

At saker overføres til frivillige arbeidstakere for saksbehandling, frigir tid til Gatejuristens ansatte, som i sin tid kan prioritere mer oppsøkende virksomhet på dagtid, samt være mer tilgjengelige for klienter som dropper innom kontoret utenom avtalt tid. Samarbeidet med de frivillige bidrar til kvalitetssikring av den konkrete rådgivning som gis klientene, samt til veiledning i komplekse saker, noe som er verdifullt for de ansatte. Vi erfarer at de frivillige setter pris på å møte andre utfordringer enn de ellers møter gjennom sin ordinære, daglige stilling.

Gatejuristen Trondheim hadde i 2017 til sammen 14 frivillige arbeidstakere knyttet til kontoret. De frivilliges innsats tilsvarte tilsammen ca. 0.4 årsverk i 2017.

2. Aktivitet

2.1 Saksmottak

I løpet av 2017 hadde Gatejuristen Trondheim oppsøkende saksmottak ved følgende steder:

Gryta aktivitetssenter – annenhver torsdag.

Gryta er et lavterskeltilbud og oppholdssted i regi av Trondheim kommune. Gatejuristen disponerer et eget samtalerom ved aktivitetssenteret. Vi opplever et jevnt tilfang av nye saker ved disse mottakene. Samtidig vet vi viktigheten av å være tilstede på disse mottakene selv når vi ikke opplever tilfang av saker, da det er mange som oppsøker oss på et senere tidspunkt dersom de først har møtt oss på Gryta. I 2017 mottok vi 27 saker i forbindelse med mottakene på Gryta.

Brygga – annenhver mandag.

Brygga er et integreringstiltak i regi av Stavne Arbeid og Kompetanse KF. Samarbeidet fungerer ved at nye klienter gir beskjed til ansatte og setter seg opp til en avtale med Gatejuristen. Klientene på Brygga har vært i rehabilitering over lengre tid, og en slik avtalebasert løsning anses som en viktig del av rehabiliteringen. I 2017 mottok vi 28 saker i forbindelse med mottakene på Brygga.

Klinikk for rus- og avhengighetsmedisin (KRAM) ved St. Olavs hospital – hver fjerde uke (vårsemesteret) / hver tredje uke (høstsemesteret).

Mottakene ved KRAM startet for fullt i 2017, etter en innledende periode med informasjons- og samarbeidsmøter med klinikken høsten 2016. På grunn av mange henvendelser fra pasienter imellom de oppsatte mottakene i vårsemesteret, økte vi hyppigheten fra høsten for å fange opp flere ved de oppsatte mottakene på klinikken. Vi har fått tilbakemelding på at dette er et godt og nyttig tilbud for pasientene. Dette reflekteres i et stort tilfang av saker, og vi tok imot hele 74 saker fra KRAM i 2017.

Treffstedet «pottenveien 2» i Melhus kommune – hver fjerde uke.

«Pottenveien 2» er et lavterskeltilbud i regi av Melhus kommune. Saksmottakene ved pottenveien har vært gjennomført av Gatejuristen Trondheims frivillige studenter.

Gjennomføring av mottakene medfører ca. 40 min. reise hver vei, fra våre kontorer i Trondheim sentrum. På grunn av mangel på frivillige med anledning til å stille til mottak på dagtid, sammenholdt med lavt sakstilfang, ble mottakene avsluttet sommeren 2017. Vi mottok 1 sak i forbindelse med mottakene i Melhus.

Treffstedet i Klæbu kommune – hver tredje til fjerde uke.

Treffstedet er et tilbud til mennesker som har utfordringer med rus og/eller psykiske lidelser, i regi av Klæbu kommune. Også disse mottakene har vært gjennomført av Gatejuristens frivillige studenter. Gjennomføring av mottakene medfører reise på min. én time hver vei fra våre kontorer i Trondheim sentrum. På grunn av mangel på frivillige med anledning til å stille til mottak på dagtid, ble mottakene avsluttet sommeren 2017. Vi mottok 7 saker i forbindelse med mottakene i Klæbu.

Til tross for dalene sakstilfang ser vi verdien av å ha opprettet kontakt med både lavterskeltilbud og klienter i de ovennevnte kommunene. Vi ser at dette bidrar til at både klienter og andre i hjelpeapparatet kontakter oss direkte ved behov, og at dette er en måloppnåelse i seg selv. Videre vil vi lettere kunne komme tilbake og ha saksmottak ved senere anledning, når kontakten og kunnskapen om vårt tilbud er etablert.

I tillegg til å være tilstede på en rekke oppsøkende mottak, mottar vi mange saker ved at klientene ringer eller har personlig oppmøte på **Gatejuristens kontor**. Til sammen mottok vi 133 saker ved at klienter kontaktet oss på denne måten i 2017. Dette viser at det er viktig at vi er fleksible og tilgjengelige i vår hverdag, slik at vi kan ta imot klientene når motivasjonen for å oppsøke oss er tilstede.

2.2 Samarbeid-/informasjonsmøter

Furulund – august 2017.

Furulund er en institusjon og et rusfritt tilbud for rusmiddelavhengige med egendefinert mål om rusmestring, drevet av Frelsesarmeen i Trondheim. Ansatte fra Gatejuristen Trondheim deltok høsten 2017 på samling for beboerne ved Furulund, hvor vi informerte om Gatejuristen arbeid og hva vi kan tilby av bistand. I etterkant av møtet var det mulig for beboerne å ta opp enkeltsaker på samtalerom. Flere slike informasjonsmøter vil bli avholdt etter behov og avtale med de ansatte ved Furulund.

Lade behandlingssenter – oktober 2017.

Blå Kors Lade Behandlingscenter (LBS) er et tverrfaglig spesialisert behandlingstiltak for mennesker med alle typer rusrelaterte problemer. Høsten 2017 deltok Gatejuristens ansatte i møte med pasienter under døgnbehandling, for å informere vårt arbeid og hva vi kan tilby av bistand. I etterkant av dette mottok vi flere saker fra LBS, og det er allerede avtalt to nye informasjonsmøter for våren 2018.

Melhus kommune – deltakelse på faglig fora april 2017.

Rus- og tiltakstjenesten i Melhus arrangerte faglig fora for sine ansatte, og i denne forbindelse ble Gatejuristen Trondheim invitert til å holde et innlegg om vårt arbeid. Vi opplever at det er nyttig å informere om dette til fagpersoner som jobber med vår målgruppe, da dette bidrar til at kunnskapen om at vi eksisterer sprer seg til klientene.

2.3 Saksbehandling

Gatejuristen Trondheim behandler enkeltsaker etter henvendelse fra klientene.

Saksbehandlingen spenner fra representasjonssaker til muntlig eller skriftlig rådgivning. Av og til er det tilstrekkelig at klienten blir opplyst om sine rettigheter og om hvor hun kan henvende seg for å gjøre disse gjeldende, og slik ta saken videre på egen hånd. I disse tilfellene må klientens ressurser og sakens kompleksitet vurderes. Vi opplever imidlertid ofte at det bidrar til økt selvrespekt at klienten, ved hjelp av rådgivning, selv tar saken sin videre. I representasjonssakene opptrer vi etter fullmakt fra klientene og har dermed mulighet til å opptre overfor tredjemann. Disse sakene strekker seg stort sett over lengre tid enn veiledningssakene, og krever dermed mer ressurser.

I tillegg til de rent juridiske problemstillingene opplever vi ofte at klientsamtalene også inkluderer problemstillinger av ikke-juridisk art. Gatejuristen er opptatt av å møte «hele mennesket» under samtalen, og noe av utfordringen ligger ofte i å skille mellom juridiske og praktiske problemstillinger.

2.4 Kurs/opplæring av frivillige

I løpet av 2017 hadde vi flere samlinger for våre frivillige jurister og studenter, med både faglig og sosialt innhold. Vi deltok blant annet på kurs i forvaltningsrett, ved professor Erik Magnus Boe, som ble arrangert av Juristforum i Trøndelag i februar.

I tillegg arrangerte vi internt kurs, i samarbeid med vår samarbeidspartner Advokatfirmaet Strand&co ANS, om temaene strafferett og inkasso. Alle disse faglige tema som berører

mange av sakene som vi til daglig jobber med.

I tillegg arrangerte vi en samling for alle frivillige, med fokus på gjennomgang av saksbehandlingssystem og rutiner.

2.5 Arendalsuka, nettverksmøter, synliggjøring m.m.

Gatejuristen Trondheim deltok i august på Arendalsuka sammen med de øvrige kontorene i Gatejuristnettverket. Sammen betjente vi egen stand, delte ut informasjonsmateriell i byen og deltok på ulike foredrag. I tillegg arrangerte Gatejuristen egen hagefest. Vi opplevde dette som en flott måte å synliggjøre Gatejuristen, i tillegg til at det var nyttig og inspirerende å tilbringe flere dager med nettverket i fellesskap.

For øvrig kan det nevnes at det ble avholdt tre nettverksmøter, herunder i Oslo og Kristiansand, i løpet av året.

Gatejuristen Trondheim deltok med egen stand på Trondheim juridiske studenter og Folkeuniversitetet i Midt-Norge sin karrieredag. Dette er en flott måte å synliggjøre Gatejuristen for byens studenter og kommende jurister, og vi opplever økt rekruttering av frivillige i etterkant av disse karrieredagene.

3. Statistikk

3.1 Antall saker

Gatejuristen Trondheim mottok **353 nye saker** i 2017.

Dette er noe økning fra øvrige år, og er det høyeste saksantallet Gatejuristen Trondheim har hatt i løpet av et år.

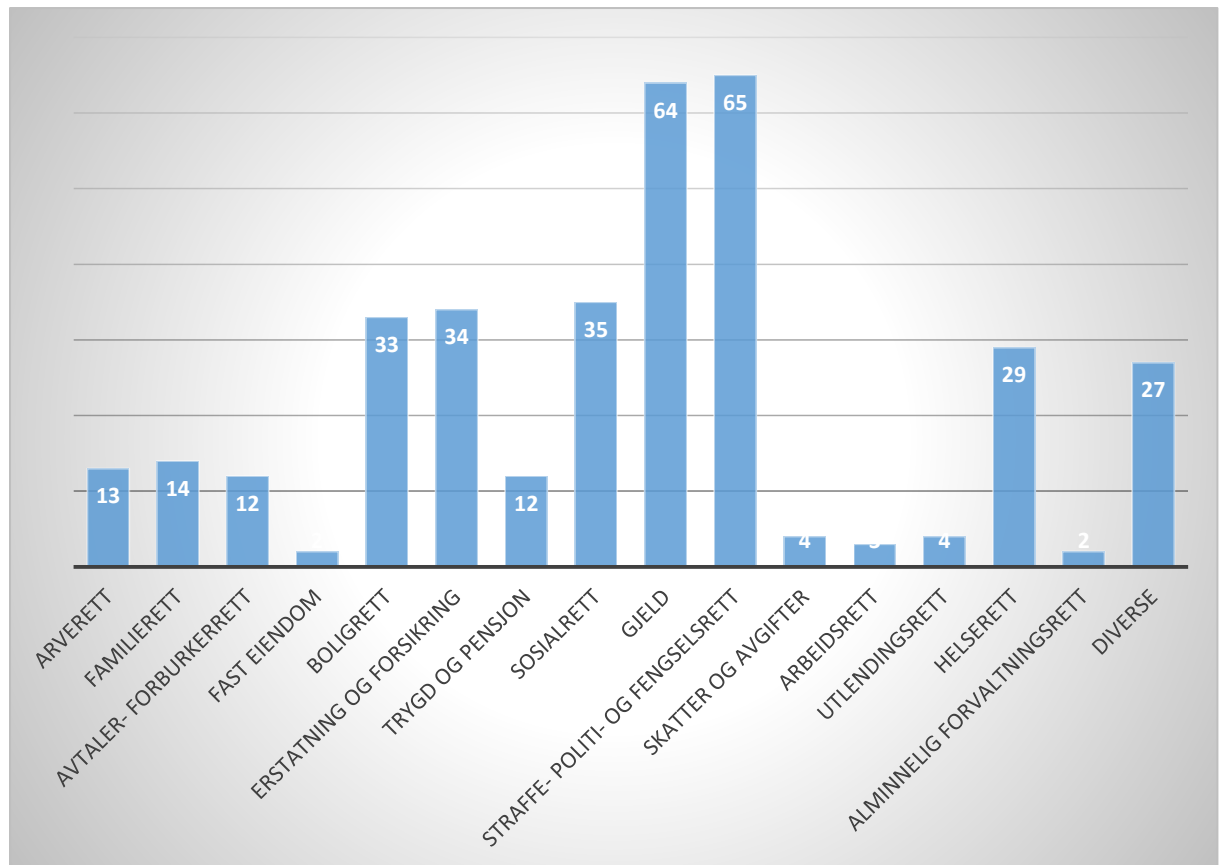
Statistikken nedenfor bygger på opplysninger innhentet fra disse sakene.

3.2 Antall klienter

Sakene mottatt i 2017 var fordelt på **164 klienter**.

Dette er en økning i antall klienter sammenlignet med året før. Vi tror at dette har sammenheng med at vi har vært tilstede ved nye mottakssteder som f.eks. KRAM ved St.Olavs hospital, og at vi på denne måten når ut til flere nye klienter i vår målgruppe. For øvrig opplever vi at tilbudet har blitt bedre kjent blant målgruppen, og at dette gjenspeiler seg i at mange oppgir å ha brukt gatejuristen tidligere eller å ha blitt informert om oss via venner.

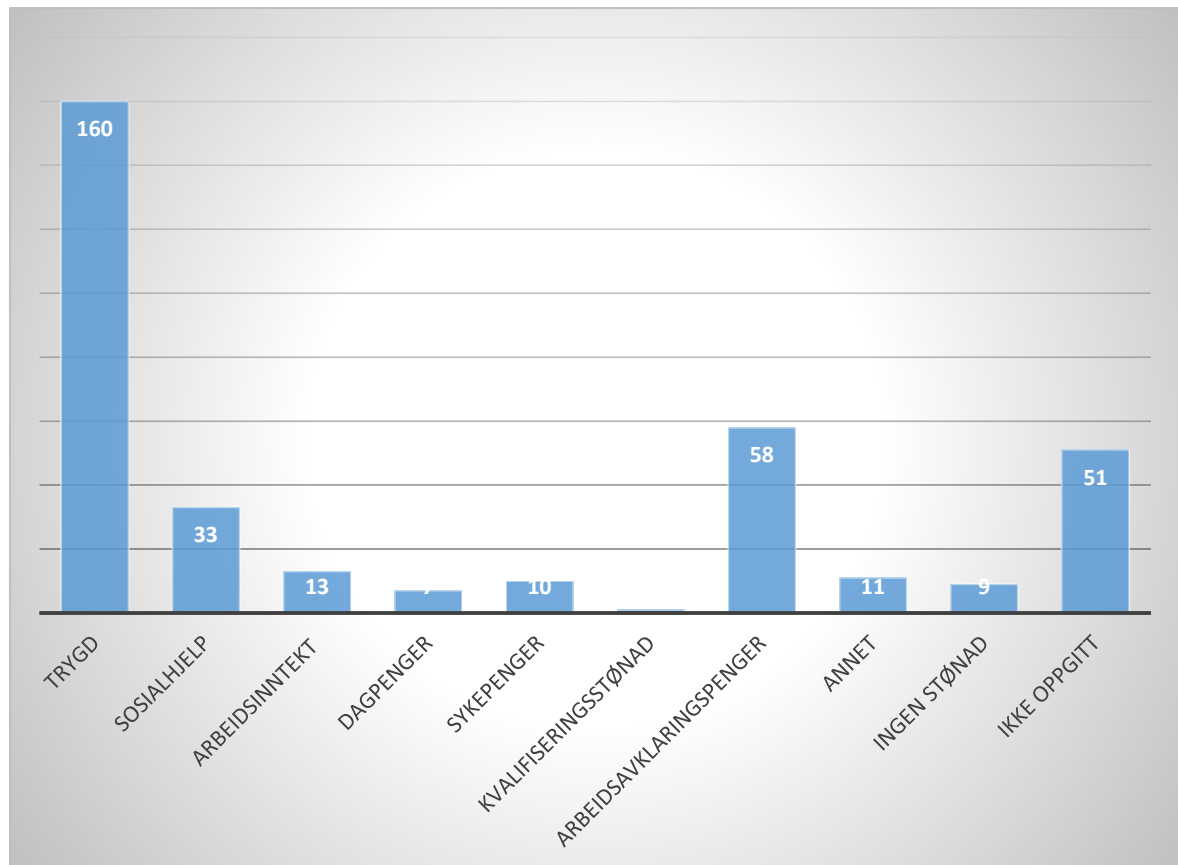
3.3 Saker fordelt på saksområder

Slik det fremgår av grafen, omhandlet den største andelen av sakene vi mottok i 2017 straffe-politi og fengselsrett, med i alt 65 saker. Videre omhandlet 64 saker gjeld, og vi opplever særlig at klienter som er i en behandlings- og rehabiliteringsfase er opptatt av å skaffe seg oversikt på dette feltet. For øvrig omhandlet 35 av sakene tema innen sosialretten, herunder bl.a. saker knyttet til retten til midlertidig bolig og økonomisk nødhjelp. Videre mottok vi 34 saker innen erstatning og forsikring, og blant disse flere saker om rettfærdsvederlag. Innen boligrett mottok vi 33 saker, hvor sakene omhandler bl.a. utkastelse, oppsigelse eller andre problemstillinger knyttet til leieforhold. Dette representerer et utvalg av saksfelt som vi mottar relativt mange saker innen hvert år, og viser hvilke områder som typisk er utfordrende for vår målgruppe.

Klienten ble gitt veiledning i 211 av sakene, og i 127 saker ble klienten representert overfor en tredjepart etter fullmakt. De øvrige 15 sakene ble enten avsluttet fordi klienten ikke fulgte opp, henvist til andre rettshjelpstiltak eller overført til advokat.

3.4 Inntekstkategori

Slik det fremgår av tabellen, lever hovedtyngden av klientene av trygd. I 2017 mottok vi 160 saker fra klienter som oppgav trygd som sin inntektskilde. De fleste av disse mottok enten ung ufør- eller uføretrygd. Videre mottok vi 58 saker fra klienter som oppgav arbeidsavklaringspenger som inntekt og 33 saker fra personer med sosialstønad. I 51 saker ble inntektsgrunnlaget ikke oppgitt.

Statistikken viser med tydelighet at Gatejuristen Trondheim fanger opp personer med lav inntekt.

4. Økonomi

Endelig regnskapsrapport, med tilhørende revisors beretning, foreligger ikke i skrivende stund. Dette vil ettersendes til de det måtte gjelde (herunder sivilrettsforvaltningen), så snart dette er ferdigstilt. Tallene nedenfor viser derfor en foreløpig oppstilling av driftsinntekter og kostnader for driftsåret 2017.

Foreløpige tall 2017:

Driftsinntekter	kr. 2 005 400.-
Driftskostnader	kr. 2 050 133.-
Finanskostnader	kr. 933.-
Driftsresultat	kr. - 45 666.-

5. Anslag kostnad per sak

Ved beregningen av kostnad per sak er det tatt utgangspunkt i lønnskostnadene for medarbeidere som har saksbehandlet egne saker eller veiledet og kvalitetssikret de frivilliges arbeid. Det har totalt vært 2,09 årsverk ved Gatejuristen Trondheim i 2017. Det er imidlertid gjort fratrukk for 0,6 årsverk, som har gått med til administrasjon av arbeidet, rapportering, arbeid med økonomiske søknader, samarbeid og kontakt med Gatejuristnettverket, verv i kirkens Bymisjon, kontakt med samarbeidspartnere, mottakssteder m.m.

Det er med bakgrunn i dette tatt utgangspunkt i at 1,49 årsverk er brukt til saksbehandling.

Totale lønnskostnader 1,49 årsverk = 1.105.985,-

Lønnskostnader 1,49 årsverk / 353 saker = 3.133,-

Anslag kostnad per sak 2017 = 3.133,-

GATEJURISTEN

Gatejuristen Trondheim gir oppsøkende og gratis rettshjelp til mennesker med rusproblemer. Tiltaket har eksistert i byen siden 2005, og het opprinnelig «Rett på gata», men har siden februar 2010 endret navn til Gatejuristen Trondheim.

Gatejuristen finnes også i Oslo, Bergen, Tromsø, Kristiansand, Stavanger og innlandet. Denne rapporten gir et innblikk i vår drift og vårt arbeid i året 2017.

